

Õiguskantsler

Hr Siim Kiisler
Keskkonnaminister
keskkonnaministeerium@envir.ee

Meie 27.10.2017 nr 6-3/171264/1704806

Vedelkütusele esitatavad nõuded

Austatud minister

Õiguskantsleril paluti kontrollida, kas keskkonnaministri 20. detsembri 2016 määrus nr 73 „[Vedelkütuste kohta esitatavad keskkonnanõuded, biokütuste säästlikkuse kriteeriumid, vedelkütuste keskkonnanõuetele vastavuse seire ja aruandmise kord ning biokütuste ja vedelate biokütuste kasutamisest tuleneva kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise määramise meetoodika](#)“ (määrus) vastab põhiseadusele ja [atmosfääriõhu kaitse seadusele](#) (AÕKS).

Avaldaja leidis, et määrus ei ole kooskõlas selle kehtestamise aluseks oleva volitusnormiga ja on seetõttu õigusvastane. AÕKS § 120 lõige 1 võimaldab ministril kehtestada keskkonnanõuded, mille eesmärk on vähendada vedelkütuste saasteainete heitkoguseid. Avaldaja leiab, et määruse § 4 lõikes 4 ja lisa 7 märgitud veesisalduse piirnorm ei ole kooskõlas volitusnormi eesmärgiga, kuna veega emulgeeritud kütused on määruses sätestatud keskkonnasäästlikumad. Samas on nende kütuste veesisaldus suurem määruses lubatust. Samuti märkis ta, et mõnd piirnormi ei saa volitusnormi eesmärgiga üldse seostada.

Määruse lisa 7 kohaselt ei tohi veesisaldus vedelkütuses ületada 1%. Emulsioonkütustes on see oluliselt suurem (näiteks 15%). Teistes riikides tehtud uuringute tulemuste järgi (mõnele neist viitab Euroopa Komisjon otsuses [2007/508/EÜ](#)) on veega emulgeeritud kütuste põlemisomadused paremad ja sellise kütuse põlemisel eraldub keskkonda vähem saasteaineid. Mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis kehtivad emulsioonkütuste kohta eraldi nõuded ja mõnes riigis on need kütused soositud ka madalamate maksudega (Itaalia, Prantsusmaa). Sellest hoolimata keelab määruses sätestatud kütuse veesisalduse määr Eestis emulsioonkütuste tootmise, turustamise ja kasutamise.

Määrusega kehtestatakse nõudeid, millest kõigi seos AÕKS § 120 lõike 1 volitusnormi eesmärgiga „saasteainete heitkoguste vähendamine“ ei ole ühemõtteliselt selge. Volitusnormi eesmärgiga on kooskõlas sellised nõuded, mis seonduvad otseselt saasteainete heitkoguste vähendamise eesmärgiga. Õiguspärased võivad olla ka volitusnormi eesmärgiga kaudselt seonduvad normid – näiteks need, mis välistavad või võimaldavad tuvastada vedelkütuses vanaõli kasutamist. Määruse eelnõu [seletuskirja](#) kohaselt on aga mitu nõuet kehtestatud muudest kaalutlustest lähtudes. Näiteks veesisalduse nõuet põhjendatakse ohutusega – „kütteõlis sisalduv vesi ei lase kütusel ühtlaselt põleda ning võib kahjustada katelt“. Seega sätestab määrus otseselt

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

saasteainete vähendamisega seonduvaid nõudeid, selle eesmärgiga kaudselt seonduvaid nõudeid ja AÕKS volitusnormi eesmärgiga seostamatuid nõudeid.

AÕKS-i volitusnormi eesmärgiga seostamatuid nõudeid saab õigustada muu avaliku huviga (näiteks ohutus) ning kohane volitusnorm on olemas teises seaduses. Vedelkütustele võib nõudeid kehtestada ka [vedelkütuse seaduse](#) § 8 lõike 1 alusel ja [toote nõuetele vastavuse seaduse](#) § 5 lõike 4 alusel. Nendele volitusnormidele ei ole kõnealuse määruse kehtestamisel küll viidatud. Sellegipoolest annavad need kogumis ulatuslikuma kaalutusõiguse vedelkütusele nõuete kehtestamiseks kui AÕKS § 120 lõige 1. Seega, kuigi määruse koostöla AÕKS-i volitusnormiga on vaieldav, ei ole ainult sellepärast vaja määruces kehtestatud piirnorme sisuliselt muuta.

Väljastatud ei ole aga piirnormide sisuline ülevaatamine uute asjaolude ilmnmisel. Määruse eelnõu menetlemisel (2013) juhiti tähelepanu sellele, et peale vanaõlilide kasutamise piiramise laienevad piirnormid ka emulsioonkütustele ([MKM kiri](#)). Võib ka kahelda, kas kiirelt arenevas ühiskonnas saaks keeldu õigustada sellega, et seda laadi kütused ei ole seni veel siinkandis väga levinud. Seetõttu näib – ning vastupidist ei nähtu ka eelnõu menetlemist kajastavatest materjalidest – , et emulsioonkütuste keelamine ei olnud määruse koostamisel üheks eesmärgiks vaid vanaõlilide kütusesse lisamise keeluga kaasnenud ja ehk isegi soovimatu kõrvalnähtus.

Eelnevat arvestades palun kaaluge määruces sätestatud piirangute ülevaatamist ning vajadusel muutmist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Ago Pelisaar 693 8407
Ago.Pelisaar@oiguskantsler.ee